

387209
126

ΑΥΓΗ

Παρασκευή 4 Νοεμβρίου 1977

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

‘Η Έκθεση του Γ. Βακιρτζή

(ΝΕΕΣ Μ ΟΡΦΕΣ)

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ διανύοντας μίαν ώριμη περίοδο της ζωής και της τέχνης του, παρουσιάζει μίαν επιδλητική σειρά από μεγάλα και μικρότερα ζωγραφικά έργα του, τεκμήρια μίας εποχής, της εποχής μας. Με τα έργα του αυτά, ειδικότερα με τις μεγάλες συνθέσεις του, ο καλλιτέχνης καταθέτει συνειδητά μίαν έγκυρη μαρτυρία, εκφράζει μίαν έμπειρία διωμένη, απ’ τον Ίδιο και τους άλλους στον τόπο μας, κατά την τελευταία περίοδο του έθνικού μας βίου, όπως την συνέλαβε ή ποιητική του και όπως την μορφοποίησε ή δξύτατη τεχνολογική του κατάρτιση.

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ του είναι μιά τέχνη με θέση, κάνει ανοιχτά θέμα. Δεν μπορεί να μιλήσει γι’ αυτήν, αν δεν αναφερθεί στο θέμα της, ουσιαστικό κίνητρο για την παραγωγή της. Έχει μίαν έπική διάθεση καθώς καταγράφει την έθνική μας περιπέτεια, διαχρονικά: την Προσφυγιά, την Κατοχή, την Άντισταση, την Απελευθέρωση σαν άποθέωση — τέλος μίας δράσης κι’ άπαρχή μίας επόμενης φάσης, της Βαβυλωνίας, όπως την ονομάζει και ο Ίδιος, και όπου εικονο-

εταν άποκαλυπτικό χαρακτήρα. Μέσα σ’ αυτή τη διαλεκτική δοκιμάζονται οι ζωγραφικές δομές του πίνακα. ‘Η διηγηματική του δομή αρχίζει με την παρουσίαση του ύποκειμένου της διήγησης, κι’ ή κυριαρχική θέση του δημιουργού επενδύεται μ’ ένα κατακυρωμένω πλαστικό σύμβολο, το άλογο.

ΣΤΟΝ έπιλογο, στους «έναπαμείναντες», βρίσκουμε άλλο ένα τέτοιο κατακυρωμένο πλαστικό σύμβολο, τον έρωτα, που κλείνει τον κύκλο της πολιοδύνης έμπειρίας ένοσ λαού και προαναγγέλλει την κάθαρση. Σε μιά τέτοια συμπυκνωμένη διαδρομή δεν έχουν θέση παρά μόνον έπεισόδια - καταστάσεις όπου συναιρούνται το εύκαιρικό και το μέτριο. Σημαντικοί μόνον σταθμοί μίας ζωής που ή τελική τους καταξίωση κτίζεται στη σφαίρα της Ιδεολογίας.

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗΣ κινεί πάνω στον πίνακα ένα τεράστιο θέμα, απ’ όπου δεν λείπει τίποτα, απ’ τις άξίες μίας ζωής. ‘Ο θεατής βρίσκεται μέσα κι’ έξω απ’ το έργο, είναι πρωταγωνιστής και κοινό. Κι’ έπειδή ο Ίδιος κάνει συνειδητή άναγωγή στο θέμα, μπορούμε να πούμε πως αυτός ο μεγάλος όγκος στis φιγούρες - μάζες που δρά πάνω στο έργο του, μάς φέρνει στο νου μερικές απ’ τις πιο έπικές στιγμές του πρώτου επαναστατικού κινηματογράφου, ειδικότερα του ‘Αΐζενστάιν. ‘Ο ζωγράφος συναντά τη λύση κινούμενος από μιά όλοτελα προσωπική του άνάγκη, την άναγκαιότητα της ζωγραφικής του.

Του ΓΙΩΡΓΗ ΠΕΤΡΗ

γραφείται ή αντιφατικότητα της πρόσφατης φάσης της ζωής μας. Το έργο που προκύπτει είναι μνημειακό στις πλαστικές του συλλήψεις.

Η ΤΕΧΝΗ του λειτουργεί σαν συνειδητά διηγηματική, και αυτό που διηγείται, καταφεύγοντας κάποτε σε μερικά διαφανή σύμβολα, είναι προσιτό σ’ όλους μας, μάς άφορά και μάς περιέχει. ‘Η διήγησή του γίνεται στον πληθυντικό, μά ή γραφή του είναι προσωπική, κι’ άποκτά κάποτε λεπτούς λυρικούς τόνους. ‘Ο μύθος είναι κοινός, μά ή μαρτυρία του καλλιτέχνη είναι άναγκαστικά άυτοπαθής. Έκείνος διηγείται τί άποκόμισε, κι’ ή ζωγραφική του άποκτά έτσι κι’

Η ΓΡΑΦΗ του είναι άήσυχη και περιεκτική. Κρατώντας ένα μόνιμο αντίλογο με την άπίστευτη δεξιοσύνη του στο σχέδιο και στο χρώμα, καταγράφοντας με άνεση τα δρώμενα, προβάλλει τα στοιχεία που θέλει να φωτίσει με την ζωγραφική του. Το χρώμα του είναι λαμπρό και ουσιαστικό. Έχει την ευχέρεια να το χρησιμοποιεί σαν τόνο για να μοντελλάει τις μορφές του, μά συχνά το άφήνει να ξεχειλίζει σαν χρωματική παρουσία, σε πλούσιες επιφάνειες. Είναι μιά απ’ τις καλύτερες στιγμές της σύγχρονης τέχνης μας ή ζωγραφική του Βακιρτζή.

